

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 12/2012
2.3.2012

Asia: Kirjallinen varoitus

Oikaisuvaatimuksen tekijä:

A

Virasto: Poliisilaitos

Päätös, johon haetaan oikaisua

Poliisilaitoksen päätös 18.5.2011, jolla vanhempi konstaapeli A:lle on annettu varoitus.

Perustelut:

A on laiminlyönyt noudattaa partionjohtajan käskyä ja muutoinkin suorittaa tehtävän, jonka on katsottava kuuluneen hänelle. A on lisäksi käyttäytynyt siltä tavalla, ettei poliisipartio ole kyennyt suorittamaan kenttäjohtajan sille määräämää valvontatehtävää. A:n virkatehtävän laiminlyöntiä ja käyttäytymistä esimiehenä toiminutta toista poliisimiestä kohtaan ei voida pitää vähäisenä, koska poliisipartio ei pystynyt toteuttamaan kenttäjohtajan sille määräämää valvontatehtävää.

Oikaisuvaatimus

Päätös kirjallisen varoituksen antamisesta on kumottava.

Perustelut:

Poliisilaitoksen päätöksessä ei ole kyse valtion virkamieslain 24 §:n mukaisesta kirjallisesta varoituksesta. Mikäli kyse on kirjallisesta varoituksesta, on päätös tehty noudattamatta hallintolain mukaisia vaatimuksia. Hallintolain mukaan päätöksestä on käytävä selvästi ilmi, miten asia on ratkaistu ja lisäksi päätös on perusteltava. Perusteluissa on mainittava sovelletut säännökset. Poliisilaitos on antanut A:lle varoituksen. Mikäli poliisilaitoksen tarkoituksena olisi ollut antaa A:lle virkamieslain mukainen kirjallinen varoitus, olisi valtion virkamieslain 24 § tullut mainita sovellettuna oikeusohjeena. Päätöksestä ei voida yksiselitteisesti todeta, miten asia on ratkaistu. A katsoo, ettei kyse ole valtion virkamieslain mukaisesta kirjallisesta varoituksesta, jolloin virkamieslautakunnan tulee jättää oikaisuvaatimus tutkittavaksi ottamatta.

Poliisilaitoksella on ennen varoituksen antamista ollut tiedossaan, että A:n päätöksessä kuvattu menettely on voinut pääsoin johtua sairaudeksi diagnosoituisesta stressistä. Poliisilaitoksella on ollut myös tiedossa, että A:n sairausperusteinen työkyvyttömyys jatkuu yhtäjaksoisesti tapahtumapäivästä ainakin 31.12.2011 saakka. Poliisilaitos on menetellyt asiassa väärin jättäessään selvittämättä A:n sairauden vaikutuksen niihin tapahtumiin, jotka ovat varoituksen perusteena. Kuulemisilmoituksen liitteenä olleen B:n 12.3.2011 päiväystä selvityksestä ilmenee, että A:n menettelyssä on ollut kyse yksittäistapauksesta, jolle voi hyvin löytyä ainakin osittain lääketieteellinen selitys.

Asiassa on riidatonta, että A on laiminlyönyt virkavelvollisuutensa tavalla, joka edellä todetuin rajoituksin voi periaatteessa toimia kirjallisen varoituksen antamisen perusteena. Kirjallinen varoitus on kuitenkin ollut kohtuuton seuraamus A:n laiminlyönnistä. Tältä osin viitataan A:n kirjalliseen lausumaan, joka on oikaisuvaatimuksen liitteenä. Lisäksi on huomioitava, että A:n ja B:n välillä oli ollut molemminpuolista haistattelua, mikä on ollut sopimatonta sekä partiojäsenenä toimineelle A:lle että partiojohtajana toimineelle B:lle. Esimiehenä toimivan henkilön epäasiallinen käyttäytyminen on aina omiaan vähentämään esimiesaseman legitimiyyttä.

Kyseessä ei ole ollut päätöksessä väitetyllä tavalla kenttäjohtajan määräämästä valvontatehtävästä, vaan poliisipartion oma-aloitteisesta tehtävästä. A:n menettely ei estänyt aiotun valvontatehtävän suorittamista. B on monesti ilmoittanut itse kuljettajan mikrofonin näppäimellä tehtävästä. Kyseessä on ollut kahden ihmisen välinen riita, joka on aiheuttanut hetkellisen yhteistyöongelman. Näin ollen tilanteeseen johtaneet seikat sekä itse laiminlyöntien laatu ja niiden ainutkertaisuus huomioiden kirjallista varoitusta on pidettävä kohtuuttomana seuraamuksena A:lle.

Poliisilaitoksen päätöksessä on ilmoitettu sovelletuksi oikeusohjeeksi myös poliisilain 9 c §. A:n näkemyksen mukaan asiassa ei ole mitään sellaista, joka konstituoisi poliisimiehen korostuneen käyttäytymisvelvollisuuden rikkomisen.

Vastine: Poliisilaitos on antanut vastineen.

Vastaselitys:

A on antanut vastaselityksen, johon on liitetty 3.6.2011 päivätty lääkärintu-
sunto.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Päätöksen sisältövaatimuksia ja perusteluja koskevat väitteet

Sovellettavat säännökset

Hallintolain 44 §:n 1 momentin mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi:

- 1) päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta;
- 2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu;
- 3) päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu; sekä
- 4) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Oikeudellinen arviointi

Poliisilaitoksen päätöksestä 18.5.2011 ilmenee, että A:lle on annettu varoitus, koska hän on laiminlyönyt virkavelvollisuuksiaan. Sovellettuina lainkohtina on mainittu valtionvirkamieslain 14 §, poliisilain 9 c § ja poliisiasetuksen 4 § 4 momentti. Edelleen päätökseen on liitetty oikaisuvaatimusosoitus virkamieslautakuntaan. A:lle on ennen päätöksen tekemistä varattu tilaisuus tulla kuuluksi 4.4.2011 päivätyllä kirjelmällä, jossa on viitattu valtion virkamieslain 24 §:n säännökseen kirjallisen varoituksen antamisesta virkamiehelle, ja lisäksi todettu, että A:lle varataan tilaisuus tulla kuuluksi mahdollista varoituksen antamista koskevassa asiassa. Nämä seikat huomioon ottaen poliisilaitoksen päätöksestä 18.5.2011 ilmenee hallintolain edellyttämällä tavalla selvästi se, miten asia on ratkaistu eli, että A:lle on annettu valtion virkamieslain mukainen kirjallinen varoitus.

Päätöksen perusteluissa ei ole sovelletuissa oikeusohjeissa mainittu valtion virkamieslain 24 §:ä. Kun päätöksestä ilmenevät muutoin hallintolain 45 §:n mukaisesti ne seikat ja selvitykset, jotka ovat vaikuttaneet asian ratkaisuun, ei päätöstä ole syytä kumota yksinomaan kyseisen virheen vuoksi.

Kirjallinen varoitus

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 14 §:n 2 momentin mukaan virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Valtion virkamieslain 24 §:n mukaan virkamiehelle, joka toimii vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä, voidaan antaa kirjallinen varoitus.

Poliisilain 9 c §:n mukaan poliisimiehen on virassa ja yksityiselämässään käyttäydyttävä siten, ettei hänen käyttäytymisensä ole omiaan vaarantamaan luottamusta poliisille kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon. Arvioitaessa poliisimiehen käyttäytymistä otetaan huomioon myös hänen asemansa ja tehtävänsä poliisihallinnossa.

Poliisiasetuksen 4 §:n 4 momentin mukaan paikallispoliisissa tai poliisin valtakunnalliseen yksikköön kuuluvassa toimintayksikössä partionjohtajaksi tai ryhmänjohtajaksi määrätty poliisimies on samaa tehtävää suorittavan kahden tai useamman poliisimiehen esimies, jollei johtosuhteista ole muuta määrätty.

Esitetty selvitys varoitukseen johtaneesta tapahtumasta ja sen olosuhteista

Vanhempi konstaapeli A on 12.3.2011 toiminut yhdessä vanhempi konstaapeli B:n kanssa valvonta- ja hälytyspartiona. Alueen kenttäjohtaja oli antanut poliisipartiolle tehtäväksi suorittaa puhallusratsiaa. Partionjohtajana toimi B, joka toimi myös poliisiauton kuljettajana. B oli keskustan tuntumassa kehottanut useaan otteeseen A:ta ilmoittamaan autoradiolla hätäkeskukseen, että partio ryhtyy suorittamaan liikennejuopumusvalvontaa. A ei kuitenkaan suorittanut tehtävää, eikä millään tavalla vastannut B:n kehoituksiin. Lopulta A oli mitään sanomatta tarjonnut ajoneuvoradion mikrofonia B:lle. B oli tämän jälkeen todennut, ettei yhteistyö A:n kanssa onnistu ja ajoi takaisin poliisi-asemalle.

A on 20.4.2011 päiväämässään selvityksessä kertonut muun muassa, että B:n määrääminen toimimaan A:n partionjohtajana on vaikuttanut heidän keskinäiseen työhierarkiaan, sillä A oli toiminut B:n partionjohtajana tätä ennen vuosia. A oli lisäksi kokenut B:n käskyttäneen häntä tilanteeseen sopimattomalla tavalla ilmoittaessaan lähdistä partioitehtävälle A:n toisen tehtävän ollessa keskeneräinen. Lisäksi A:lla oli ollut yleisesti stressiä ja hän huomasi tuossa tilanteessa olevansa sairasloman tarpeessa. A:n käsityksenä kuitenkin oli, että partion tarkoituksena oli aluksi tehdä pieni lenkki oma-aloitteisesti, eikä lähteä vielä kenttäjohtajan määräämälle tehtävälle. B kehotti A:ta ilmoittamaan puhallusratsian pitämisestä hätäkeskukseen 1-2 kertaa, mutta A katsoi suuttumistilasta johtuen parhaaksi olla hiljaa riidan välttämiseksi. A olisi kuitenkin suorittanut puhallusratsian normaalisti kirkonkylällä.

Vanhempi konstaapeli B:n 12.3.2011 päiväämän selvityksen mukaan A oli jo ennen partioitehtävälle lähtöä suuttuneen oloinen ja tiuski sekä haistatteli B:lle. A ilmoitti autossa, että hänellä on varattu aika klo 12, eivätkä he siten voi lähteä mihinkään kauas. B kehotti A:ta ilmoittamaan tehtävän ainakin kolme tai neljä kertaa. A ei kuitenkaan tehnyt muuta kuin istui hiljaa. B menetti hermonsensa A:n toimintaan ja ajoi takaisin asemalle. B soitti asemalta kenttä-

johtajalle ja kertoi, ettei hän voi tehdä töitä A:n kanssa, mikäli hän käyttäytyy kuten oli käyttäytynyt.

Vastaava työterveyslääkäri C:n 3.6.2011 päivämäärän lääkärinlausunnon mukaan A on ollut yhteydessä työterveyshuoltoon stressioireilun takia vuoden 2011 aikana. Oireilu vaikeutui maaliskuun alussa (käynti työterveydessä 4.3.2011) ja johti lopulta pitkään sairauslomaan. Tämä on vaikuttanut oleellisesti A:n toimintaan työtehtävissä.

Oikeudellinen arviointi

A ei ole kiistänyt edellä kuvattua tapahtumankulkua siltä osin kuin on kysymys virkatehtävän laiminlyömisestä. A on myös kiistänyt laiminlyönyt noudattaa partionjohtajan eli esimiehen antamia käskyjä. A on kuitenkin kiistänyt sen, että hänen käyttäytymisensä olisi estänyt tehtävän suorittamisen. Virkamieslautakunta katsoo kuten poliisilaitos, että poliisipartion suoritettavaksi määrätyn puhallusratsian suorittaminen edellyttää partion jäseniltä keskusteluyhteyttä. Kun A ei ole reagoinut millään tavalla partionjohtajan kehotuksiin, on partionjohtaja voinut perustellusti katsoa, ettei poliisipartion työ onnistu A:n käyttäytymisestä johtuen. Virkamieslautakunnassa on nyt arvion kohteena ainoastaan A:n, ei muiden henkilöiden, käyttäytymisen moitittavuus. Poliisimiehellä on korostunut käyttäytymisvelvollisuus, joka ilmenee poliisilain 9 c §:stä. Esimiehen käskyjen noudattaminen on lisäksi poliisitoiminnan luonne huomioon ottaen poliisimiehen virkavelvollisuuksien kannalta erityisen tärkeää. A:n käyttäytymistä on näistä syistä pidettävä moitittavana ja hänen käyttäytymisensä on ollut myös omiaan vaarantamaan luottamusta poliisille kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon.

Kirjallinen varoitus on hallinnollinen toimenpide, jonka antaminen on viraston harkinnassa. Varoituksen tulee kuitenkin olla kohtuullinen seuraus rikkomuksen tai laiminlyönnin vakavuuteen verrattuna.

A:n käyttäytymiseen on hänen oman selvityksensä mukaan vaikuttanut akuutti stressioireilu. A ei ole kuitenkaan esittänyt selvitystä, jonka perusteella hän olisi sairauden vuoksi ollut tapahtuma-aikaan työkyvytön. Hänen on siten voitu odottaa suorittavan hänelle määrättyt työtehtävät normaalisti. Kysymyksessä on ollut yksittäinen tapahtuma, eikä poliisilaitoksen päätöksestä ilmene, että A:n käyttäytyminen olisi ollut laajemmin moitittavaa. Kun otetaan kuitenkin huomioon se, että kirjallisen varoituksen tarkoituksena on kohdistaa virkamiehen huomio moitittavaan käyttäytymiseen vastaisuuden varalle, ei A:lle annettua kirjallista varoitusta ole asiaa kokonaisuutena tarkastellen pidettävä kohtuuttomana seurauksena osoitetusta virkavelvollisuuksien laiminlyönnistä.

Päätös

Virkamieslautakunta hylkää A:n oikaisuvaatimuksen.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 § ja 24 §
Poliisilaki 9 c §

Poliisiasetus 4 § 4 momentti

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Elina Ranz

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja sen tekemiseen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen ja jäsenet Kulla, Paanetoja, Äijälä, Isomäki, A. Nieminen, M. Nieminen ja Komulainen sekä varajäsen Tarnanen.